

1
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ II, 39/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969-5-3/1970

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
 ΒΑΣΙΛΑΚΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
 ΑΡΙΘ ΠΡΩΤ. 28
 ΑΡΙΘ ΔΙΕΚΤ.

Τὸ Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἑλλη-
 νικῆς Μαθηματικῆς
 εἰς Ἀθήνας

Θέμα "Υποθετικὴ
 ἑρευνηματικὴ
 μαθηματικὴ ἐργασία"

"Ἐχθρὸν εἶναι εἶπεν καὶ
 ἀποδείκνυσεν ὅτι, ἑρευνηματικὸν
 εἶναι τὰ μαθηματικὰ ἐργαζομένης
 ἐπιστήμης"

ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Σχολείου
 Αἰγυρίου
 Αἰγυρίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται

μὲν ἀφροτερας τὰς ἐργασίας.....

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ἀσχολοῦνται.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

ὡς το σπυρίον καὶ το δέν. ὑπάρχουν.....

χαμομήλιμονες καὶ μοναστήρια.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... ὡς το πλοῦτος ἐπώλιναν...

οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι δι' ἐργασίαν.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ἐπώλιναν.....

ἐργάται εἰς ὄρυγμα, ἐργασίαν
καὶ βαμβακομασίαν

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

1. Μ.Ε. γωϊκὴν... λιπασμα...
.....
.....
.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὰ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1920 ...

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 1960 ...

1960... Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ... 1965 ...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ...

εὐς πλαχυντοῦς σιδηροῦν ... εὐς τσαρῆν ...
ἐφορμηθῆεν ... καὶ ἄροτρα ...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Ἀγροφύρο. 4. ... 7. Σταβάρι. 10. Μηκίδι.

2. > 5. ... 8. >

3. Ἀγροφύρα. 6. ... 9. >

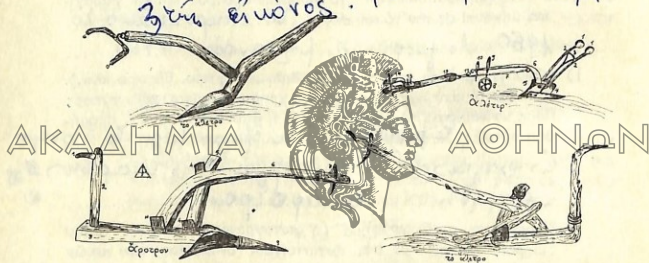

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1965 ...

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1965 ...

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταγύων (δεματιῶν)... δὲν ὑπάρχει
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ 1955
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... ο.ε. ι.δ. ι.ο. ι. α. γ. κ. ρ. σ. ι.
 κατασκευάζει ... ξύλινα ἄροτρα

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; εἶναι ὅμοιον μὴ τὸ ὑποθέμε-
 ζται εἰκότος.

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ὑνι... τοῦ ξυλίνου ἀρότρου...
...μορφῆς... ὅτι...
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

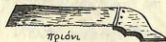
.....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

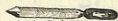
.....
.....
.....

πριόνι

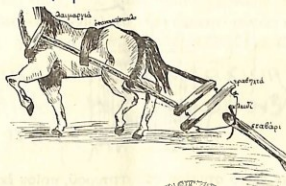

ἀρίδι

ρίνι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *ἔκτ. γὰρ ἐξ ὧν γινώσκω*
καὶ τὸν οἶον ἀπὸ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν
τῶν ζῶων εἰς αὐτὴν ἐνέουν καὶ ὁρῶν
καὶ ἐν τῇ γῇ οἶον ἐν τῇ ἀντιθέσει.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας . . . *καὶ ἀνδρὶ καὶ*

γυναῖκες . . .

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) . . . *βοῶν καὶ τῶν βοδιῶν*

καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον . . . *καὶ τῶν βοδιῶν*

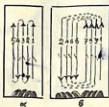
καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία)
Μετὰ σχοινί καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται μὴ ἀνοιγομένας αὐλακας μετ'εὐθείαν γραμμὴν ὥς τὸ ἐξῆς.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἢ σποριές, ττάμεις, στασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); ἢ ὡς σπορά ἐγίνετο ἐν χωρίῳ, χωρίῳ καὶ γίνεται καὶ τώρα.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; με αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ἂν ὑπάρχει ποιοῦτος τοῦτος ὁ τρόπος ἡ σπορά μὴ ἀνοίγειν.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Πλαγίως, καὶ ὡς.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *ἐν ὄραχ. ἐν χιμῶμα. ἐν ἀνὰ χιμῶμα. ἐν ἐνὶ ὄραχ. ἐν χιμῶμα. ἐν ἀνὰ χιμῶμα. ἐν ἐνὶ ὄραχ. ἐν χιμῶμα. ἐν ἀνὰ χιμῶμα.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *1) ἀνὰ χιμῶμα 2) διβόλο 3) καὶ χιμῶμα 4) ἀνὰ χιμῶμα τὸν θύβρονάριον 5) τὸ διβόλο τὸν Μαρτινίον 6) τὸ καὶ χιμῶμα τὸν Αὐρίγιον*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπουτρίστε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεῖον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *(3) τρία ὀργώματα*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *1) Σαμουχί (ἐργάτω) 2) χιμῶμα 3) ἀνὰ χιμῶμα 4) ἀνὰ χιμῶμα 5) ἀνὰ χιμῶμα 6) ἀνὰ χιμῶμα 7) ἀνὰ χιμῶμα 8) ἀνὰ χιμῶμα 9) ἀνὰ χιμῶμα 10) ἀνὰ χιμῶμα 11) ἀνὰ χιμῶμα 12) ἀνὰ χιμῶμα 13) ἀνὰ χιμῶμα 14) ἀνὰ χιμῶμα 15) ἀνὰ χιμῶμα 16) ἀνὰ χιμῶμα 17) ἀνὰ χιμῶμα 18) ἀνὰ χιμῶμα 19) ἀνὰ χιμῶμα 20) ἀνὰ χιμῶμα 21) ἀνὰ χιμῶμα 22) ἀνὰ χιμῶμα 23) ἀνὰ χιμῶμα 24) ἀνὰ χιμῶμα 25) ἀνὰ χιμῶμα 26) ἀνὰ χιμῶμα 27) ἀνὰ χιμῶμα 28) ἀνὰ χιμῶμα 29) ἀνὰ χιμῶμα 30) ἀνὰ χιμῶμα 31) ἀνὰ χιμῶμα 32) ἀνὰ χιμῶμα 33) ἀνὰ χιμῶμα 34) ἀνὰ χιμῶμα 35) ἀνὰ χιμῶμα 36) ἀνὰ χιμῶμα 37) ἀνὰ χιμῶμα 38) ἀνὰ χιμῶμα 39) ἀνὰ χιμῶμα 40) ἀνὰ χιμῶμα 41) ἀνὰ χιμῶμα 42) ἀνὰ χιμῶμα 43) ἀνὰ χιμῶμα 44) ἀνὰ χιμῶμα 45) ἀνὰ χιμῶμα 46) ἀνὰ χιμῶμα 47) ἀνὰ χιμῶμα 48) ἀνὰ χιμῶμα 49) ἀνὰ χιμῶμα 50) ἀνὰ χιμῶμα 51) ἀνὰ χιμῶμα 52) ἀνὰ χιμῶμα 53) ἀνὰ χιμῶμα 54) ἀνὰ χιμῶμα 55) ἀνὰ χιμῶμα 56) ἀνὰ χιμῶμα 57) ἀνὰ χιμῶμα 58) ἀνὰ χιμῶμα 59) ἀνὰ χιμῶμα 60) ἀνὰ χιμῶμα 61) ἀνὰ χιμῶμα 62) ἀνὰ χιμῶμα 63) ἀνὰ χιμῶμα 64) ἀνὰ χιμῶμα 65) ἀνὰ χιμῶμα 66) ἀνὰ χιμῶμα 67) ἀνὰ χιμῶμα 68) ἀνὰ χιμῶμα 69) ἀνὰ χιμῶμα 70) ἀνὰ χιμῶμα 71) ἀνὰ χιμῶμα 72) ἀνὰ χιμῶμα 73) ἀνὰ χιμῶμα 74) ἀνὰ χιμῶμα 75) ἀνὰ χιμῶμα 76) ἀνὰ χιμῶμα 77) ἀνὰ χιμῶμα 78) ἀνὰ χιμῶμα 79) ἀνὰ χιμῶμα 80) ἀνὰ χιμῶμα 81) ἀνὰ χιμῶμα 82) ἀνὰ χιμῶμα 83) ἀνὰ χιμῶμα 84) ἀνὰ χιμῶμα 85) ἀνὰ χιμῶμα 86) ἀνὰ χιμῶμα 87) ἀνὰ χιμῶμα 88) ἀνὰ χιμῶμα 89) ἀνὰ χιμῶμα 90) ἀνὰ χιμῶμα 91) ἀνὰ χιμῶμα 92) ἀνὰ χιμῶμα 93) ἀνὰ χιμῶμα 94) ἀνὰ χιμῶμα 95) ἀνὰ χιμῶμα 96) ἀνὰ χιμῶμα 97) ἀνὰ χιμῶμα 98) ἀνὰ χιμῶμα 99) ἀνὰ χιμῶμα 100) ἀνὰ χιμῶμα*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

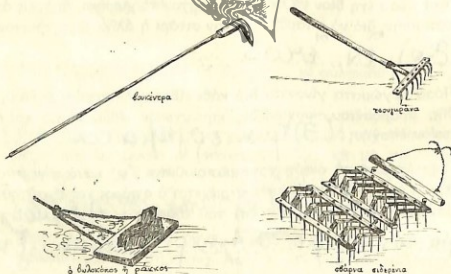
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον, *Μὲ τὴν βουκέντρα*
ἢ σιδηρὰν ἔχει δὴν αὐτὴν νυχινοῦ
βιδύον......

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *γίνεται σβάρνισμα.*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή γίνεται μὲ τὴν τσαπί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Αἱ ζυγαῖες καὶ τὰ βοῦδια

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

τὰ βοῦδια καὶ τὰ ζυγαῖα
ἐκαλλιεργεῖτο καὶ μετὰ τὴν σπορὰν
ἐκτελεῖτο

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

τὰ χωράφια
τοῦ εὐρίσκονται ἐν ἀφραναῖς καὶ ἐν ὄρεσιν
ρὸβη, σανόν, τριφύλλι καὶ μετὰ τὴν σπορὰν

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

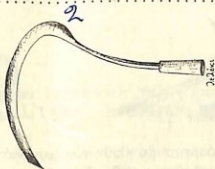
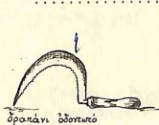
ἐφυτεύοντο ἐν αὐλάκια
καὶ γούβαρια

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)... Μὲ τὸ δρε-
πάνι... ὁμοιο... μὲ τὰ... ὡς ἀρθε... τὸ
3. τὰ... εὐκρινος...

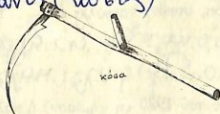

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

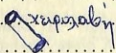
2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μὲ δρεπάνια
καὶ δρεπανέ(κ)οσες

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου, ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)... Ἡ...
ὀδοντωτή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... κατασκευάζον... εὐδηφύρον...

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... εἰς ὕψος... 20 ft.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν εἰς τὸ ἐδαφὸν τὰ χερόβολα (δράγματα).

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

τοποθετοῦνται... χερόβολα... χωριστά, ὅπου, τοποθετοῦνται... πρὸς αὐτὴν κατεύθυνσιν... μαζὶ δέονται... σταυρῶνται.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... ἀμφαῖα (εὐαυχίδες)

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν/
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; ... Θερίζουν καὶ
ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἤρχοντο
εὐαγγελιστὰς θερίζοντες ... ἀπὸ τῆς
ἀφ' ἧς ἐκτὸς τῆς πόλεως.

2) Πώς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκότην (ξεκοπὴς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ἀνακαταλόγιαν). ἡμεῖβομεν
εἰς τὸ ἡμερομίσθιον. ἡ ἀμοιβή, εἰς εἶδος
ἢ εἰς χρῆμα.
20 δρᾶς εἰς τὸ ἡμερομίσθιον καὶ μετὰ
φαγητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;
οὐκ.

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; Ἐδίδετο ὠρασίῃ... καὶ... εἰς... ἀρχίζαν οὐκ ἐξ ἀρχίζαν... ὠρασίαν... ἡμέραν... ἢ Σάββατον

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν καὶ τραγουδοῦν...

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅταν ὑπάρχει, σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ἔθιμον... ἐν... ἡμέραν... τοῦ θερισμοῦ... εἰς... ἡμέραν... τοῦ χωραφίου... ἀφήνουν ἀθέριστον... (ἀποδοῖ) θερίζουν τὰ ἀθέριστα σταυροειδῶς... κατὰ τὸν ὡρὸν... ἀνατολῇ... τὰ σταχυν... τοῦ θερίζον... ὡρὸν... σταυρὸν καὶ τὸν βάζουν ἐπὶ εἰκό-... νισμα... καὶ... εὐχόμενα... νι... αὐτὸ χρόνον...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ὅταν... εὐχόμενα... φέρον... οἱ στάχυν... τὸ δέσιμον... χινα... ἀνυχρόν... μὲν... τὸ δέσιμον; ὅταν... εἶναι... χωρὶς... καὶ ἀφ' ἑνὸς... ἀδελφ... καὶ φραίνονται... καὶ ἕλκον

Πέντε δὲνα πασαλῖες
μ' ἄλλες δύοες μαγορῖες
ὡάνε νὰ δερῖουνε καὶ νὰ βοτανῖουνε

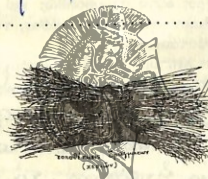
Διψάει ἡ γουμένικκα καὶ ἡ παωετα-
νοῖικκα, καὶ εἶν' βρύγυ γιὰ νερό
βρίσκει τὸ νερό δογό.

Βρύγυ ποῖός εἰ δέλωε
καὶ δὲν εἰ φαεέρωε
Ηγούμνος εἰσάρεε,
καὶ δὲν μὲ φαεέρωε.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἄνδρες ἔδενον τοὺς στάχους αἰ. π. 101.
 ἐμὰ βροῦλα καὶ τοὺς ἀγκαλιές. ἔδένοντο
 μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆ
 θάμνα. ἔδρα δένονται μὲ τὸ
 ἴδιον τὰ σπάρτα ἀπὸ μαλακῆς
 τοῦ νεοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο
 εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν. Κατόπιν αὐτὰ
 θυτὰ ἐφορτύνοντο εἰς τὰ βάρη καὶ
 ἀφαιρέοντο εἰς τὰ ἀνθρώπων.

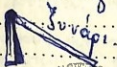
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *τὸ φύτευμα γίνεται κατὰ βέβρονάριον ἢ κατὰ μαρτυρίαν*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων γίνεται μὲ τὸ βυνάρι.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

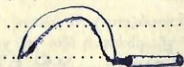
- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ θύρα χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

ἔγινετο ἡ σπορά καὶ Νοέμβριον τὸν Ἰούλιον ἢ Μαῖον ἐγίνετο ἡ κοπή. ἡ ξήρανσις ἐγίνετο ἐπὶ τὸν ἄρρο. Κατακίον. ἔγινετο διὰ τὰ καὶ μετακίονα ἐξ αὐτοῦ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.)

καὶ Μαρτίον μὲ δρέπανον.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Έργα:

Σύν. χρησιμοποιοῦντο

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. μετα-

φέρουντο εἰς τὸ άλωνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμώνοσάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς πᾶσιν ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

νο. θωρία. Ἡ τοποθετήσεως... εἰς θωρίαν (σημανία)... Κεντρικὰ καὶ τοιαῦτα ὅροι καὶ μέτρα

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρά εἰς ἄλλον χώρον δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλωνι; ... μὴ ὤφριεν εἶναι...

μαδίον... ἀλῶνι... διὰ τὸ ἀλῶνισμα...

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν πρὸς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... τὸ... ἀλῶνι... καὶ ἐξωμυρ...

ἔξω τοῦ χωρίου... εἰς θέσιν... ἀλῶνι... καὶ τὸ ὅτι...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ὁ ἀλώνι... ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰ-
κογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχεται
ἀπὸ... ἀρχαῖου... ἑως... ἐξελ. ἀπὸ... ἑλίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

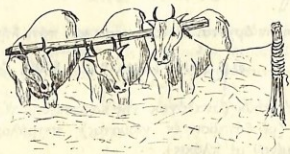
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)...

Πρὸ τοῦ ἀλωνισμού ἐκτελε-
σθαι καθαρισμὸς τοῦ δαπέδου (ἐπαλείψις)
καὶ ἐπαλείψις αὐτοῦ με κόπρον βοῶν.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Λύονται τὰ... διφάκια... και σφρα-
γίζονται... κυρίως... γύρω από τον
ακροατήριον... έως το... άκρον...

- α) 'Αλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφορῶν ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

αγωνισμα γίνεται με σκοπο, ενω ημερα
του αγωνιστου εορταζει ο ουρανός απο
τον οποιον εξαπλωνονται εχονια και
απο τον ουρανον κυματωνεται το φως ερχομαι
χυρες και με τον ουρανο στεφανα ως ανω

- 20 —

78 April 1891

-

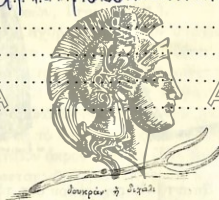
A large, stylized letter 'S' is drawn on a set of horizontal dotted lines. The letter is formed by a single continuous stroke, starting from the top line, curving to the right, then to the left, and finally to the right again, ending near the bottom line. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

ἀπὸ 7 π.μ. καὶ διακόπτεται ἐν 5 π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὲρ τὴν κατωτέρω μορφήν):

χρ. γ. 6 : μοιόσιονται καὶ διυρίανια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχης ;

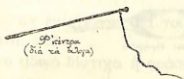
N.A.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

βέργη 5 π.μ. καὶ κατωτέρω εἰκόνα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

Μία ἐφάβη ὅτι
ἡ μέρα ἀλωνίζετο . . .

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδιχοὶ ἄλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τρεπάνηδες) καλούμενοι ἄλωνισταὶ καὶ ἀγωνιάτες, οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν . . .

ἦσαν, ἀγωνίζετο, ἰδίως (ἀγωνιάτες)
εἶχον ἄλογα, ἡμίανους (μουχαρία)

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὁ ξύλον

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμυρῶ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

ΟΧ)

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1955. ἐργ. χρῆσις ἀλωνιστ. μηχανῆς. (πρόσωπο: Ζεῖβ. δι. κοσμάτ. χωριά)

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

ἑκπρωεῖα, μί... ἑρ...
...δι. κριάνι... ὁμοί... μί... το... ἑρ...
...δι. κριάνι... ὁμοί... εἰκόνος...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν προῆν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ὁ ζωρος.*

*ἔχει... ἀχῆμα... ἑφορχύρον... Πρωταῦ...
ἀρχι... τὸ λιχνισμα... βαίνουν ἐπὶ τὸν ζωρό...
ζωρό... τὸ διυριανὶ... ἢ... ἑνὶ... ἀπὸς... ἐν...
ἀνατοχῇ.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο... *ἵχνηται... μ.ε. το.*

*διυριανὶ... καὶ... τὸ... ἑνὶ... ἀπὸ...
διυριανὶ... ὅμοιο... μ.ε. το. ἐπὶ τὸν ζωρό.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει) ; ἄνδρας, γυναῖκα ; εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνῶν... ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*καὶ... ἀπορύνονται... τεμάχια... τῶν σταχύων...
ἐπὶ τὸν ζωρό... ἀποχωρίζονται... τὸν καρπὸν...
ἀπὸ... τοῦ ζωροῦ... τὰ... φλοιὸν... ἐπὶ τὸν ζωρό.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα,
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μετὰ
 τοῦ ἀνέμιασμα, τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν
 σταχυῶν ἀποχωρίζονται ὑπὸ τῶν γυ-
 ναϊκῶν μετὰ βαρύντρα (ὀμαδοσμουσα

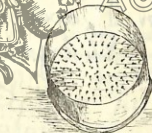
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

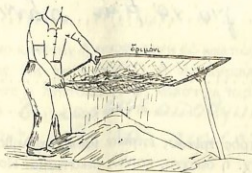
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον καὶ δερμόνιον

κόστρος ἢ ἀπυλός

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

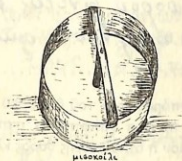
Μετὰ τοῦτο ἐξαφανίζαν
ἐξομαλύνεται ὁ σωρὸς μὲ τὸ φτυάρι. Ὁ ὡς
σωρὸς χαράσσεται σταυρός. Ὁ ὡς ὁ σωρὸς
φτυγνύεται καὶ φτυάρι.

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα πρότου νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ?

Ὁ ὡς τοῦ σωροῦ βαρύνει
ἐκείνους γιὰ νὰ μὴ μείνουν μόνον.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλάι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἑλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

ὡς τὸ ἀγρονι κατεβαρέτο
τὸ ἀγωνιάτικο ἐμείρετο μετὰ τὸν ἐκ-
κίμε τοῦ οὐρεγίου.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ὁ καρπὸς ἀποθηκεύετο εἰς
τὸ βωίτι ἐν τῇ καρόνιᾳ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἄχυρον αὐτοῦ οὐκ ἐκείνεται
ἐν ἀχυρώνας ἐπὶ τοῦ χωρίου.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου γίνεται μετὰ
τὸ ἀλώνισμα. Τὸν σπείρον οὐκ
ἐκείνεται.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.) ,

*Ἀναμμα φωτιᾶς γίνεται εἰς Ἀποκριές
ἑσπέρas τοῦ Κυριακῆς εἰς Κρημνιστὴν
καὶ Πρωτοῦ.*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

*Σάββατο βράδυ ὥρα 7 μ.
ἐν ἀνάκτορον τοῦ χωρίου.*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον-σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ